

PUBLIC ACCESS 2006 : 1

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

8 januari 2006
www.publicaccess.se

Innehåll

Ledare: *Godmorgon världen*

television

- USA släcker analoga näten 2009
- Liberalisering av regelverket "TV utan gränser"
- Sverige tar strid för förbudet mot tv-reklam för barn
- Bra betalt för norska kabelhushåll
- Norrköpings Tidningar i digitala marknätet
- Sändningstillstånd för nya öppna kanaler
- Ökad sponsring i SVT kritiserar
- Politikers stöd till kurdisk tv kan vara brottsligt
- BSkyB och Sony i högupplöst samarbete
- Även Iran planerar nyhetskanal på engelska
- Kina blir en viktig marknad för internet-tv
- Enbart digital-tv-färdiga mottagare får säljas
- Danmarks bästa tv-program 2005
- Myndighet kritisk till public service och pokerspel

radio

- Nej till DAB i Sverige, men fortsatt utveckling av digital radio
- Nu skall radio i digital-tv-nätet diskuteras
- Reklamradion protesterar mot digitalbeslutet
- Snart kan Fria Media vara borta
- Höjd avgift för reklamradion 2006
- Omplanering av danska FM-bandet ger fler kanaler

- Full DAB-utbyggnad föreslås i Norge
- Norsk lokalradio kan sända DRM
- Tyskland kan släcka ner analog radio först om 14 år
- Mer än 300 nya FM-stationer i Indien
- DAB-nytt från Irland och Schweiz
- Socialdemokrater stoppades i närradion
- Stopp för tidigt nedsläckning av nischkanaler på FM
- Danmark Radio stärker sin ställning hos radiolyssnarna
- Polsk radiostation för Vitryssland startas

radio & tv

- Ny finansieringsform för japansk public service föreslås
- Public service-tv kan bli verklighet i Ryssland
- Bolivia stärker icke-kommersiell lokal radio och tv
- Protest mot lagförslag om icke-kommersiell radio och tv
- Radio och tv måste spela avslappnande revolutionär musik

annat

- Webbläsarnytt *Lyft för Firefox*
- Ännu ett steg för e-pappertidningen
- Fildelning kan bli lagligt
- *Lästips:*
Digital-tv ökar Berlusconi's mediemakt
- Podradiotips

Nyhetsbrevet utkommer under säsong två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Epost till redaktionen: news@publicaccess.se
Om abonnemang (300 kr/år) och annat läs mer på
www.publicaccess.se

Ledare:

Godmorgon världen

I skuggan av den stora debatten om tsunamin och den lilla debatten om DAB uppmärksammas inte Sveriges Radios public serviceåtagande att sända radioprogram utanför landets gränser. Huvuduppdraget är att nå alla svenskar som bor, arbetar eller befinner sig tillfälligt utomlands. Antalet ökar för varje år och uppgår om ett par år till cirka *en halv miljon* svenskar. SR har sedan länge en utlandsverksamhet som sänder på svenska, engelska och en del andra språk. Tyvärr har inte Radio Sweden fått den uppmärksamhet och det helhjärtade stöd som behövs från SR:s ledning. Detta beror bl.a. på den utbredda missuppfattningen att kortvåg och mellanvåg är förlegat och nu gäller Internet istället. Men en batteridrivna kortvågsradio är fortfarande oöverträffad när jordbävningen eller militärkuppen slår till. Då brister trådarna bl.a. till internetkaféer och mobilmaster. För att inte tala om internetcensuren bl.a. hos vår handelsgunstling Kina.

Runt om i världen revolutioneras dessutom kortvågen och mellanvågen genom digitaliseringen (DRM) vilket ger bättre ekonomi, hörbarhet och ljudkvalitet. Tyvärr har Sverige i sitt internetrus redan hunnit släppa ifrån sig frekvenser till andra länder. När nu SR inte längre behöver ägna sig åt DAB kan det vara läge att uppmärksamma jordnära saker med nytta och inte nöjet som motiv. Radio Sweden bör ges ett vidgat uppdrag med ökade produktions- och sändningsresurser. Det handlar inte enbart om svenskar i världen – det behövs också om en global svensk närvaro med sändningar på andra språk. SR:s ansvar som kultur-, informations- och beredskapsresurs utomlands måste uppmärksammas i riksdagen och tydliggöras i det kommande avtalet med staten. Utan starka samhällsnyttiga motiv hamnar public service alltmer i skuggan.

television

USA släcker analoga näten 2009

Nu är det klart med den digitala övergången för televisionen i USA sedan senaten godkänt lagförslaget, som innebär att analoga marksändare skall stängas av 17 februari 2009. För amerikanska tittare innebär digital-tv ett ännu större kvalitetslyft än i Sverige ifråga om bildkvalitet eftersom det amerikanska tv-systemet (NTSC) alltid haft sämre kvalitet än det europeiska (PAL). Beslutet innebär också att 1,5 miljarder dollar ges i statliga konverterings-bidrag för att underlätta för hushåll med äldre analoga tv-mottagare. Konsumenttalesmän säger att beloppet dock inte räcker till. Kabelindustrin befarar att en del kabelhushåll, som inte konverterat sina mottagare, mister kanaler vid övergången.

EU-direktiv ”TV utan gränser”

- Liberalisering av regelverket

13 december presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till modernisering av direktivet *TV utan gränser* från 1989 som avser alla tv-tjänster som riktas till allmänheten i EU samt Norge, Island och Liechtenstein. Det uppdaterade direktivet ska gälla cirka 200 miljoner tv-hushåll i 28 länder, för tv-sändningar via satellit, Internet eller mobilnät.

Avsikten är att reglerna ska hålla jämna steg med den snabba teknik- och marknadsutvecklingen inom den audiovisuella sektorn i EU. Förslaget överensstämmer med principen om bättre lagstiftning och syftar till att minska den administrationen av tv och tv-tjänster i EU. Ett syfte är också att öka flexibiliteten i fråga om finansiering av audiovisuellt innehåll genom nya former av reklam t.ex. produktplacering i program. Dessutom ska förslaget leda till lika villkor för de företag som erbjuder tv-tjänster, oavsett vilken teknik som används för att tillhandahålla tjänsterna (t.ex. sändning, bredband eller 3G-mobiltelefoni). Kommissionen föreslår därför att de olika nationella bestämmelserna om skydd av minderåriga, hets mot folkgrupp och smyg reklam ersätts med en EU-omfattande grundläggande lägsta skyddsnivå när det gäller audiovisuella beställtjänster. Man tror att denna nya strategi bör påskynda utvecklingen av en sammanhängande inre marknad för tv och främja en stark och kreativ europeisk innehållsindustri. Läs mer på www.europa.eu.int

- Sverige tar strid för förbudet mot tv-reklam för barn

Den svenska regeringen har beslutat arbeta för att *skärpa* direktivet på en mycket viktig punkt. Målet är att svensk lagstiftning ska gälla för alla tv-kanaler som huvudsakligen riktar sig till svenska hushåll, oavsett från vilket EU-land de

sänder. Detta för att kunna stoppa tv-reklam, för t.ex. alkohol och reklam riktad mot barn. *Den svenska regeringen arbetar för att inga tv-kanaler ska kunna kringgå Sveriges regelverk genom att placera sändarna i andra EU-länder som ställer lägre krav och sedan sänder på svenska till Sverige,* säger Lars Marén på kulturdepartementet. En viktig nyhet är att direktivförslaget ger ökat stöd för att enskilda länder ska kunna hävda sin egen lagstiftning. *Ett EU-land som Sverige ska alltså under vissa förhållanden kunna vidta åtgärder mot tv-bolag som baserat i ett EU-land riktar huvuddelen av sändningarna mot det andra EU-landet,* säger Lars Marén.

Framför allt TV 3 och Kanal 5 blir förlorare om den svenska regeringen lyckas. De har tillsammans en omsättning på cirka 1,6 miljarder kr. Delar av detta avser reklam som är förbjuden enligt svensk lagstiftning. Men TV 3 och Kanal 5 sänder i dag från Storbritannien till Sverige och kringgår därmed den svenska lagstiftningen. *Jag undrar om den svenska regeringen kommer att lyckas,* säger Peter Lorentz på Kanal 5, som vill att kanalen ska fortsätta att lyda under den liberalare brittiska lagstiftningen som ligger nära EU:s minimiregler. Göran Ellung, informationsdirektör på TV 4, hoppas på konkurrens på lika villkor: *TV 4 vill ha samma reklamregler för alla kommersiella tv-kanaler i Sverige och enklast är då att tillämpa EU-kommissionens minimiregler.* Direktivet baseras på den så kallade sändarlandsprincipen. Det innebär dels att det är sändarlandet som ansvarar för att en programtjänst följer direktivets minimiregler, dels att sändarlandet skall se till att programtjänsten följer det egna landets regler. Beslut om direktivet väntas först sommaren 2007 (Dagens Nyheter)

Bra betalt för norska kabelhushåll

Det brittiska riskkapitalbolaget Candover Partners betalar 450 miljoner euro för UPC:s 275.300 norska kabelteve- och bredbandskunder. Det motsvarar närmare drygt 4,2 miljarder svenska kr och innebär att Candover betalar 11.200 kr per UPC-kund. När det svenska kabelteve- och bredbandsbolaget Com Hem såldes till riskkapitalbolagen Providence Equity Partners och Carlyle Group för två veckor sedan blev priset 7.500 kronor per kund. Candover anser dock att man fått valuta

för pengarna. *Halva UPC:s norska nät är uppgraderat för triple play - telefoni, bredband och teve. De närmaste 12-18 månaderna ska vi uppgradera resten,* säger John Arney, direktör på Candover, till SvD Näringsliv. Candover inte är intresserat av att ta över UPC:s svenska verksamhet. *Nej, de givna köparna av UPC Sverige är de som köpte Com Hem,* säger han. (Ny Teknik 2005)

Norrköpings Tidningar bör få sända i digitala marknätet

Radio- och TV-verket anser i ett yttrande till kulturdepartementet att Norrköpings Tidningars AB bör tilldelas tillstånd för digitala tv-sändningar regionalt över östra Östergötland för kanalen NT24. Kanalen ska sända lokala program som kan komplettera och bredda det nuvarande utbudet i det digitala marknätet. NT24 kommer därmed i direkt konkurrens med Kanal Lokal (f.d. Nollethan) som startade i Östergötland för ett par år sedan. Regeringen kommer att besluta om sändningstillstånd för samtliga – såväl innevarande som nya - kanaler i marknätet senast 1 mars 2006.

Sändningstillstånd för nya öppna kanaler

TV Skellefteå har fått ett förordnande som lokalt kabelsändarföretag i Skellefteå kommun som längst till 28 augusti 2008. *Öppna Kanalen Växjö* har fått ett förordnande som lokalt kabelsändarföretag i Växjö kommun som längst till 30 november 2008. *Öppna Kanalen Västerås* har fått sitt förordnande förnyat. Det nya förordnandet gäller som längst till 31 december 2008.

Ökad sponsring i SVT kritiserar

Nu kräver folkpartiet att all sponsring i SVT upphör. *Sponsringen äventyrar SVT:s oberoende. Nu är reklamen uppe i sådana nivåer att trovärdigheten hotas. SVT framhåller också själva vikten av att ha en oberoende ställning,* säger Johan Jakobsson, partisekreterare i folkpartiet. Han förklarar att SVT under 2006 kommer att få sitt stora genombrott som kommersiell kanal. Under nästa år inträffar nämligen både fotbolls-VM, vinter-OS och Melodifestivalen. Enligt en granskning som folkpartiet gjort tillsammans med marknadsbedömare kommer SVT att få reklamintäkter på 70-85 miljoner kr. Under 2004 tjänade SVT 50 miljoner genom sponsor-avtal. 2005 har det funnits ett 70-tal tv-evenemang öppna

för sponsring. Sextio olika företag har sponsrat den statliga televisionen, bl.a. H&M, Skandia, Svenska Spel och Red Bull. SVT drar därmed undan det ekonomiska underlaget för de kommersiella kanalerna, enligt Johan Jakobsson. *Det här snedvrider konkurrensen på reklammarknaden. Till exempel TV 8 måste betala hela sin verksamhet med reklamintäkter medan SVT får både reklampengar och miljarder i offentligt stöd. De privat finansierade kanalerna får väldigt svårt att konkurrera,* säger Jakobsson.

Granskningsnämnden har under de senaste tio åren tagit upp 34 ärenden angående SVT:s sponsringsavtal. I hälften av fallen har SVT fällt för att ha brutit mot reglerna i sändningstillståndet. (Dagens Nyheter)

Politikers stöd till kurdisk tv kan vara brottsligt

Fyra folketingsledamöter i Danmark har startat ett uppprop till stöd för kurdiska tv-bolaget Roj-TV, som f.n. utreds av polisen efter att ha anklagats för att ha länkar till den i EU illegala kurdiska organisationen PKK. En professor i juridisk rätt säger att folketingsledamöterna begår brott när man blandar sig i polisens och åklagarens arbete. (Danmarks Radio)

BSkyB och Sony i högupplöst samarbete

British Sky Broadcasting och Sony Corp har gått samman om ett marknadsbolag för att främja HDTV i Storbritannien. Sky lanserar sin HD-satellitjänst under våren och partnerskapet innebär att kunder som samtidigt köper en Sony HDTV och en Sky HD Box får rabatt. Sky räknar med att sälja 2 miljoner HD-boxar under 2006 (mot 700.000 året innan).

Även Iran planerar nyhetskanal på engelska

Iran är det senaste landet att tillkännage planer på en engelsktalande tv-nyhetskanal via satellit. Mohammad-Reza Saidabadi, internationell chef för landets radio och tv, säger att en sådan kanal behövs för att bemöta propagandan mot Iran och informationsmanipulerandet från väst. Kanalen skall börja sända i slutet av 2006 och ge en "direkt information och tillgång till vad som sker i den islamska världen, i regionen och i Iran". Iran har redan en nyhetskanal som via satellit sänder nyheter dygnet runt på arabiska; *Al-Alam*. (Radio Netherlands)

Kina blir en viktig marknad för internet-tv

En undersökning gjord av Siemens visar att det finns 360 miljoner tv-hushåll och 25 miljoner bredbandsanvändare i Kina. Detta utgör en stor potential för ip-tv som Siemens nu avser att ta göra något av. Det handlar om förutom direkt tv flera olika sorters internetjänster. En ökad efterfrågan förväntas särskilt i anslutning till de olympiska spelen i Peking 2008. (Asia-Pacific Broadcasting Union)

Enbart digital-tv-färdiga mottagare får säljas

Taiwan planerar att ersätta det analoga marknätet med ett digitalt 2008-2010. Fr.o.m. i år skall alla tv-mottagare med en skärmstorlek om 29 tum eller mer, som saluförs i landet, ha en inbyggd digital-tv-tuner och vara försedda med en etikett som anger detta. Nästa år gäller regeln 21-28 tums mottagare. (Asia-Pacific Broadcasting Union)

Danmarks bästa tv-program 2005

Danmark Radios två dramaserier Krönikan och Örnen, segrade klart – och knappast oväntat – när Berlinske Tidendes läsare röstade fram årets bästa tv-program. Programmen är internationella framgångar (bl.a. har Örnen fått Emmypris) och är väl kända bl.a. i Sverige. En ny och sista omgång av Krönikan i fem delar har nu börjat sändas på DR.

Myndighet kritisk till public service-engagemang i pokerspел

Pokerfebern härjar även i Norge, och kommersiella tv-kanaler som TVNorge och TV3 är de som satsat mest på denna våg. Men även public service-bolaget NRK är berört. NRK och MTG:s samarbetskanal, SportN, som även skall vara NRK:s olympiadkanal, sänder i dag flera stora pokerturneringar. Lotteriinspektionens Atle Hamar säger att han kommer att granska programmen och se om de strider mot lagen. Han tycker inte om NRK:s engagemang i kanalen. *NRK bør holde seg for god til å være med på å sende denne type programmer.* Han menar att NRK och Norsk Tipping (motsvarande Svenska Spel) har samma ägare i Kulturdepartementet, och att denna typ av program kan bidra till att urholka den norska pengaspelpolitiken. I Stortinget säger ordförande i familje- och kulturutskottet,

May-Helen Molvær Grimstad (KrF), att *NRK må sørge for at kanalen ikke er en del av interaktiv spillervirksomhet, det vil si at mennesker ikke må kunne spille poker via NRK.* (Kampanje)

Läs hela artikeln:

<http://www.kampanje.com/medier/article40352.ece>

radio

Nej till DAB i Sverige, men fortsatt utveckling av digital radio

Regeringen lämnade strax innan jul över sin skrivelse om digitalradion till riksdagen. I skrivelsen, som bygger på en överenskommelse med vänsterpartiet och miljöpartiet, pekar man bl.a. på att en rad olika tekniska lösningar finns eller håller på att utvecklas för distribution av digital radio. Det finns i det perspektivet inte skäl att nu välja en enskild teknik för den framtida radiodistributionen. Mot denna bakgrund är det inte aktuellt att besluta om en utbyggnad av DAB-sändningar och det inte heller är aktuellt att genomföra digitalradiokommitténs förslag. Regeringen avser att ge Radio- och TV-verket i uppdrag att, i dialog med radio- och TV-branschen, berörda myndigheter och andra aktörer, ta fram underlag för en löpande bedömning av utvecklingen av olika tekniker för distribution av radio.

Det svenska FM-nätet håller mycket god kvalitet och har många nöjda lyssnare. Regeringen konstaterar att det inte finns något utbrett missnöje med eller kritik mot FM-nätet som distributör av ljudradio. Ett beslut i riktning mot en utfasning av FM-nätet skulle få långtgående konsekvenser. Det är även svårt att överblicka den totala kostnadsbilden för en nedläggning av FM-nätet och övergång till DAB. Det står dock klart att en övergång innebär ökade distributionskostnader för radio-branschen, inte minst vid en lång period av parallellsändningar. Därtill kommer ett kraftigt ökat sändningsåtagande på lång sikt för hela branschen, inte minst för SR som, till skillnad från den privata radion, har små möjligheter att påverka sina intäkter då verksamheten finansieras med tv-avgiftsmedel. Därutöver tillkommer kostnader för konsumenterna eftersom samtliga radioapparater i svenska hushåll på lång sikt skulle behöva bytas ut. I dag finns mellan 20 och 30 miljoner mot-

tagare i Sverige. Ca 1 miljon radiomottagare för FM säljs varje år.

Det är uppenbart att flera radiokanaler på den svenska marknaden skulle kunna leda till en ökad mångfald. Det är dock inte klarlagt, om det finns ekonomiska eller marknadsmässiga förutsättningar för flera radiokanaler i Sverige. Påståendet om att flera radiokanaler leder till fler lyssnare har enligt regeringens bedömning inte stötts av en övertygande argumentation. Risken för att radiolyssnandet tvärtom skulle minska vid en avstängning av FM-sändningarna inte har getts tillräckligt stor uppmärksamhet. Regeringen anser att det är tveksamt om en så omfattande utbyggnad av SR:s sändningsverksamhet, som samtidigt omfattas av långtgående krav på kvalitet, på lång sikt kan göras utan att tillföra betydande belopp av tv-avgiftsmedel. Också den privata radiobranschen har framfört behov av bl.a. ekonomiska lättnader genom sänkta koncessionsavgifter för att kunna finansiera en satsning på DAB-sändningar. Den samlade radiobranschen utgår således från att det inte finns marknadsmässiga förutsättningar för en teknikövergång konstaterar regeringen..

Regeringen kommer att noga följa utvecklingen när det gäller den digitala distributionen av radio och ger Radio- och TV-verket i uppdrag att, i dialog med SR, UR, övriga företag och organisationer inom radio- och TV-branschen, närradios företrädare, berörda myndigheter och andra aktörer ta fram underlag för en löpande bedömning av olika tekniker för distribution av radio. Uppdraget skall vara treårigt och redovisas till regeringen vid tre olika tillfällen.

Hela skrivelsen kan läsas på

<http://www.lokalradio.nu/digitalradio>

Nu skall radio i digital-tv-nätet diskuteras

I skrivelsen till riksdagen betonar regeringen att de båda bolagen bör undersöka om radio kan sändas via digital-tv-nätet istället. Enligt vad Ekot erfar finns en irritation på regeringskansliet över vad som upplevts som ytliga och DAB-fixerade underlag från SR:s ledning till departementet. Bl.a. har SR-ledningen till regeringen hävdat, liksom i Ekot, att SVT:s digitala tv-teknik som heter DVB-T inte skulle funge-

ra mobilt och för radio, vilket den gör. Det bekräftar Ingela Lindahl affärsutvecklings-chef på Teracom. Att tv-tekniken fungerar för radio medger SR:s avgående utvecklingschef Jan Engdahl. *Vi behöver inte testa eftersom vi vet att det fungerar för radio. Tekniken har stora likheter så när det fungerar mobilt för tv så kommer det också att fungera mobilt för radio*, säger han. Nu träffas ledande företrädare för SR och SVT för att diskutera ett möjligt samarbete. Knäckfrågorna är om radiokanalerna får plats i tv-eteren och hur det hela ska betalas. Den part som tjänar på dagens dubbla digitalnät, Teracom, har begärt uppemot 200 milj kr av SR för radio i digital-tv-nätet. (SR Ekot)

Reklamradion protesterar mot digitalbeslutet

I ett debattinlägg i Resumé kommenterar aktörer inom reklamradion regeringens beslut att inte satsa på en digitalisering av radion. En digitalisering hade gett en möjlighet för privatradion att konkurrera på mer lika villkor mot SR och i och med beslutet försämras privatradions konkurrenskraft på annonsmarknaden ytterligare, skriver de. DAB hade givit ett mer jämlikt förhållande mellan SR och den privata radion genom förändrade sändningsvillkor med större sändningsområden, bättre räckvidd och starkare sändare. Idag har den privata radion lokala sändare på 1.000 watt, medan SR har ett rikstäckande nät med sändare på 60.000 watt. - En sänkning av koncessionsavgifterna var en förutsättning för att den privata radion skulle ha råd att investera i DAB-tekniken. Den privata radion har under de första tio åren mellan 1993 och 2003 investerat över 1,2 miljarder kr och har ännu aldrig haft ett lönsamt år. Branschen omsätter årligen 500 miljoner kr, varav 25 % går till staten för rätten att sända radio. Trots de tuffa förutsättningarna lyssnar varje dag 46,2 % av Sveriges befolkning i åldern 9-49 år på den privata radion, medan 37,1 % lyssnar på SR. Nu när DAB går i graven står den privata radion utan möjligheter att svara på SR:s expansiva satsningar i form av massiva investeringar i nya kanaler, ökat programutbud och ny teknik såsom podcasting och webbradio. Den privata radions konkurrenskraft på annonsmarknaden försvagas ytterligare genom att regeringen sänker reklamskatten för dagspress och gynnar TV genom digitalisering och en större räckvidd.

Man vill nu med Kulturdepartementet diskutera tre huvudkrav för branschens överlevnad:

- Sänkta koncessionsavgifter: För att kunna fortsätta investera i ny teknik och för att kunna utveckla och utöka programutbudet.
- Högre sändningseffekter och fler tillstånd: För en mer jämlik konkurrensen på radiomarknaden.
- Ändrade reklamregler: Jämlika konkurrensförutsättningar med andra annonsmedier.

Snart kan Fria Media vara borta

Rykten säger att SBS Radio kommer att köpa upp Fria Medias 13 stationer (Radio Match m.fl.) runt om i landet, skriver Dagens Media. Enligt tidningen kan ett köp bli klart i dagarna och affären vara klar i januari. SBS Radio säljer idag annonser nationellt åt Fria Media. Fria Media är det sista nätverket med lokalt ägda radiostationer som återstår innan två jättar - SBS/Bonniers och MTG - kontrollerar i stort sett hela den affärsdrivna reklamradion i Sverige.

Höjd koncessionsavgift för reklamradion 2006

Avgiften för tillstånd att sända "privat lokalradio" som meddelats efter 2001 höjs med 1000 kr under 2006, till 43 000 kr. De äldre tillståndens avgifter kommer att öka med cirka 0,5 %. Sammanlagt ska dessa reklamradion betala ca 125 miljoner för sina tillstånd under 2006.

Omplanering av danska FM-bandet ger fler kanaler

I enlighet med medieavtalet 2002-2006 har nu regeringen offentligt lagt ut på anbud inom EU en omplanering av FM-bandet i Danmark. Syftet med omläggningen är att ge lyssnarna så många kanaler som möjligt att välja på och därmed öka konkurrensen på radioområdet. I första hand vill man skapa fler rikstäckande eller nästan rikstäckande sändningsmöjligheter samt att ge de lokala kommersiella stationerna bättre räckvidd.

Jeg har tiltro til, at vi vil få udarbejdet en frekvensplan, der kan skabe gode nye muligheder i Danmark for flere landsdækkende FM-radiokanaler säger kulturminister Brian Mikkelsen. Omläggningen skall utföras enligt holländsk modell vilket bl.a.

innebär en tätare packning av frekvenser samt användning av Single Frequency Networks och Near Single Frequency Networks-teknik, som möjliggör att samma frekvens kan användas på flera sändare inom samma område. Hur omläggningen skall genomföras tar partierna bakom medieavtalet ställning till när omplaneringen är klar om cirka ett år. (Radio-Nyt)

Full DAB-utbyggnad föreslås i Norge

Bara en dag efter den svenska kulturministerns negativa besked om DAB kommer en rapport i Norge som föreslår satsning på DAB. *Dette dreier seg om radioens fremtid - ikke teknologi.* sa Digitalradioutredningens ordförande Lars Winsvold då han överlämnade rapporten "Digitalradio i Norge" till kulturminister Trond Giske. Utredningen menar att DAB blir framtidens huvudplattform för digital radio. Landsomfattande digital radiodistribution i form av mark-sändningar tillvaratar enligt arbetsgruppen bäst "radiomediets grundläggande styrka". Om regeringen ställer upp på utredningens förslag innebär det att FM-nätet slås av 2014 då DAB-nätet skall vara fullt utbyggt i hela landet. (Radionytt.no)

Hela rapporten kan hämtas på

<http://medieforvaltning-no.inforce.dk/graphics/SMF/Rapporter/Kringkasting/DAB-rapport.pdf>

Norsk lokalradio kan sända DRM

Lokalradio blir också digital, men denna kommer i en särställning ifråga om teknik enligt rapporten Digitalradio i Norge. Utredningen tror att DAB blir för dyrt för många mindre radiostationer och föreslår DRM som en lösning. Arbetsgruppen föreslår att det upprättas lokala multiplex för DAB i de större områden med ett underlag på mer än 100.000 lyssnare. Men de många små radiostationerna faller inom en gråzon och har varken råd eller behov med en egen multiplex med 6-10 kanaler. Här ser man DRM på mindre kort- och mellanvägs-sändare som en lösning. Arbetsgruppen menar dock att DRM är ett komplement till DAB, inte en ersättning. Lokalradioförbundet har i rapporten också pekat på att DAB-tekniken endast kan användas av de ekonomiskt starkaste radiostationerna. Förbundet ser DRM på FM, om det blir en vedertagen standard, som det bästa alternativet för lokalradio i mindre städer och i

glesbygden. I synnerhet gäller detta de ideella och kristna radiostationerna som inte kommer att ha möjligheter att gå över till DAB skriver lokalradioförbundet (Radionytt.no)

Tyskland kan släcka ner analog radio först om 14 år

En ledande person inom public service tror att nedsläckningen av analoga radiosändare kommer att gå betydligt långsammare än vad man tidigare trott. Bernhard Hermann, radiochef på Südwestrundfunk säger att analoga FM-sändare kommer att vara i etern till 2020 istället för 2012. En orsak är osäkerheten om den vilken digital teknik som skall väljas. Intresset för DAB-tekniken minskar i allt fler länder i Europa inklusive Tyskland. Istället ökar intresset för DVB via satellit eller marksändare. DVB-T som används för tv testas nu också för radio i Berlin (med 32 radiokanaler) (Radio.nl)

Mer än 300 nya FM-stationer får sända i Indien

Indien började liberalisera sin radiosektor för ett par år sedan genom att avskaffa det statliga monopolet. Inledningsvis gavs bl.a. sändningstillstånd i bl.a. för community radio i anslutning till universitet. I dagarna har man öppnat för anbud för 337 kommersiella FM-radiostationer i 91 städer. Utländska medieaktörer har tillsammans med indiska partners bildat samarbetsprojekt för att få sändningstillstånd. Bl.a. har BBC Worldwide, och indiska Mid Day Multimedia startat Radio Mid-Day West. (Radio Netherlands)

DAB-nytt från Irland och Schweiz

I anslutning till irländska radions 80-årsjubileum provsänder public servicebolaget RTÉ Radio under årets första kvartal DAB över de befolkningstätaste delarna av landet; Stor-Dublin och nordöst. Om testerna visar sig framgångsrika kommer RTÉ senare i år söka ett permanent sändningstillstånd för dessa områden. (RTE.ie) Den schweiziska mediemyndigheten BAKOM har gjort en förfrågan bland de kommersiella radiostationerna om det finns intresse att etablera en andra DAB-mux som i så fall skall användas för sådan radio. 84 % av stationerna har anmält intresse. (rein-hoeren.de)

Socialdemokrater stoppades i närradion

För att få ut egen information i Gagnefs närradio köpte socialdemokraterna reklamtid ända fram till valet nästa höst. *Men plötsligt stängdes vi av från närradion. När jag frågade varför sa de att det framförts klagomål och att närradions styrelse beslutat att stoppa inslagen.* Om det är politiska motiv som ligger bakom avstängningen, vet inte Bo Billborn, ordförande i Arbetarekommunen, men han ser beslutet i närradions styrelse som ett exempel av många på hur svårt det är att få ut budskap som avviker från de borgerligas. *Det är en fara för demokratin, hävdar han. Ett stort problem är att andra åsikter och fakta än de borgerligas har svårt att nå invånarna. Det ger en ensidig och ofullständig bild av läget i kommunen.* Han tar kommuninformationen i Gagnefs närradio som exempel. *Där ges valda delar ur kommunfullmäktiges protokoll och lite kyrkligt, men aldrig ett socialdemokratiskt förslag eller reservation redovisas,* säger Bo Billborn. (Dala-Demokraten)

Stopp för tidigt nedsläckning av nischkanaler på FM

Norska publicservice-bolaget NRK har tidigare meddelat att de vill sluta sända nischkanalerna *Alltid Nyheter*, *Alltid Klassisk* och *Mpetre* på FM. Den fjärde nischkanalen *NRK Stortinget* har slutat sända på FM (se Public Access nr 14 2005). NRK vill nu sända kanalerna enbart digitalt. Men nu sätter regeringen ner foten. Statssekreterare Mette Gundersen säger att det inte är publikvänligt av NRK att släcka ner dessa kanaler redan om ett år. Kulturdepartementet har meddelat NRK att man bestämmer när sändarna skall slås av. (Kampanje)

Danmark Radio stärker sin ställning hos radiolyssnarna

Inte sedan 1998 har kommersiell radio varit så svag - och DR så stark. Totalt 70,1 % av all radiolyssning i Danmark sker nu på DR med största andelen P4 40,3 %. Enligt Gallup i november har kommersiell radio en sammanlagd andel om 27,5 % av lyssnandet. Men någon framgång för DR:s DAB-kanaler kan inte skönjas; de har endast en halv procent av lyssnandet. Detta trots en massiv marknadsföring av DAB, satsning på många nischkanaler och uppgifter om att ett stort antal DAB-mottagare har sålts. (Radio-Nyt)

Polsk radiostation för Vitryssland startas

Inom två månader kommer en fristående radiostation, som skall sända till i huvudsak den polska minoriteten i Vitryssland, att startas. Regeringen har beviljat 950.000 zlotys till ideella organisationer som skall driva radiostationen. (PAP news agency via BBC Monitoring)

radio & television

Ny finansieringsform för japansk public service föreslås

Public service-jätten NHK har, som vi tidigare rapporterat, drabbats av en ekonomisk kris sedan över en miljon hushåll vägrat betala tv-licensen främst p.g.a. en rad finansskandaler inom företaget. En statlig utredning har nu föreslagit en ny finansieringsform som innebär att man istället inför en kontraktsform d.v.s. upprättar avtal med hushåll som vill bli abonnenter. I anslutning till detta skall då också NHK:s satellitkanaler kodas. Man rekommenderar att NHK tar beslut om detta mot slutet av året. Men alla är inte positiva till modellen, som skulle innebära en privatisering av NHK. Hisashi Hieda, ordförande för Riksförbundet för kommersiell radio och tv samt även för Fuji Television Network Inc, tror att det är viktigt att Japan bibehåller ett public service-företag i traditionella former. Debatten har bara börjat. (Radio Netherlands)

Public service-tv kan bli verklighet i Ryssland

Efter det att president Putin uttryckt önskemål om en public service-tv fristående från någon grupp eller intresse har kulturministeriet har utformat ett förslag till lagstiftning om införande av public service tv i Ryssland. Detta övervägs nu inom regeringen rapporterar nyhetsbyrån RIA Novosti.

Bolivia stärker icke-kommersiell lokal radio och tv

Den bolivianska regeringen har reglerat hur lokal icke-kommersiell radio (närradio) och tv skall verka i landet. Sådan medieverksamhet skall vara avsedd för och drivas av organiserade grupper av bönder och ursprungsbefolkning. För att få en frekvens måste dessa ha en lokal och representativ förankring. Organisationen

Asociación Mundial de Radios Comunitarias de Bolivia (AMARC-Bolivia) skall också garantera att en sådan station har sådana stadgar. Regeringen menar att dessa radiostationer tjänar lokalsamhället, förstärker kultur, utbildning och användning av ursprungsspråken. Genom den nya lagen får lokalsamhällen rätt att sända både AM- och FM-radio liksom television. Icke-vinstdrivande stationer får också rätt att finansiera sig med de det mesta; reklam, donationer, projekt och kommunalt stöd. (PULSAR)

Protest mot lagändring för icke-kommersiell radio och tv

SLRTV, som representerar 100 icke-kommersiella lokalstationer i Danmark, är mycket förtörnat över att kulturministeriet i sitt tilläggsförslag till radiolagen nu tagit särskilt hänsyn till handikapp- och studentradio/tv samt till medieutbildning på högskolor. Medlen tas nämligen från den redan tidigare reducerade stödfonden för icke-kommersiell radio- och tv. SLRTV har i fem år drivit Den Mobile Medieskole, med utbildning för samtliga stationer, men nu måste man stänga då pengarna istället går till (statliga) högskolor. SLRTV är oförstående över att handikapp- och studentmedierna skall ha en särställning eftersom samtliga av organisationens medlemsstationer tillgodoser behov hos mediesvaga grupper inklusive handikappade och ungdomar. SLRTV vänder sig också mot den administrativa röran som tilläggsförslaget innebär och föreslår att Folketinget förkastar det helt.

Radio och tv måste spela avslappnande revolutionär musik

Den hårdföre iranske presidenten Mahmoud Ahmadinejad har beordrat landets radio och tv-bolag IRIB att inte spela västerländsk och "dekadent" musik. Istället skall man lägga tonvikt på auktoriserad, konstnärlig, klassisk och god iransk musik heter det i ett dekret. Man bör också spela "avslappnande teman och minnesvärd musik från revolutionen". För tv, liksom på bio, gäller bl.a. att undvika "våld och dekadens" (Radio Netherlands)

annat

Webbläsarnytt

- Lyft för Firefox i nya persondatorer

Dell i Storbritannien förinstallerar den öppna källkodbaserade webbläsaren Firefox i nya persondatorer och kommer även att erbjuda support för webbläsaren. Under året har Firefox marknadsandel ökat till 11,5 procent och Dells initiativ kan ge Firefox ytterligare en knuff framåt. Enligt en branschanalytiker hade Internet Explorer en 85,5-procentig marknadsandel i november i år. (Uppsnappat)

- Internet Explorer inget för Mac

Det fåtal Mac-användare som kör Internet Explorer som webbläsare, gör bäst i att skyndsamt installera andra webbläsare. Microsoft har nyligen slutat att stödja Internet Explorer för Mac. (Uppsnappat)

Ännu ett steg för e-pappertidningen

Företaget iRex Technologies i Nederländerna har utvecklat en apparat som är baserad på e-papper med hög kontrast och som kan anslutas trådlöst till nätverk. Iliad kallar man apparaten som kan komma att bli en "iPod för det skrivna ordet" och som är planerad att släppas ut på marknaden i april 2006. Iliad har en 8,1-tums bildskärm, som använder E inks e-pappertechnik och är interaktiv på så sätt att användaren exempelvis kan skriva kommentarer och göra understrykningar i den visade texten. Texten på Iliads bildskärm skall gå att läsa utomhus i såväl starkt solsken som i skugga. iRex Technologies rapporterar att den belgiska dagstidningen De Tijd kommer att distribueras i digital form till Iliad-apparater, och att man förhandlar med förlag i bland annat Sverige, Storbritannien och USA om distributionsavtal Mer information: <http://www.irextechnologies.com/news.htm> (Uppsnappat)

Fildelning kan bli lagligt

Frankrike kan bli det första landet med en lag som i stort sett tillåter fri nedladdning av upphovsrättsskyddat material för privat bruk. Parlamentet har antagit ett tillägg till ett större upphovsrättsförslag, i vilket det föreslås att rätten till kopiering av upphovsrättsskyddat material för eget privat bruk ska bibehållas och även omfatta material som sprids via webben. I texten i tillägget till lagförslaget sägs ungefär

att: "Upphovsmän kan inte förbjuda reproduktion av material som skapas i något format och tillhandahålls för enskilt privat bruk via kommunikationstjänster på webben och som inte sprids i någon form av kommersiellt syfte." Skivindustrins internationella intresseorganisation, IFPI, uttrycker stor oro över att det franska parlamentet initialt har antagit det aktuella tillägget till den nya upphovsrättslagen. IFPI påpekar dock att det förefaller som om lagförslaget bara tillåter nedladdning men inte uppladdning av upphovsrättsskyddat material. Tillägget till lagförslaget måste först antas av en högre juridisk instans inom parlamentet. Den amerikanska filmindustrins intresseorganisation, MPAA, betecknar parlamentets antagande av tillägget till lagförslaget som en "olycklig utveckling". (Uppsnapat)

- Den franska modellen skulle innebära att en allmän licens-avgift om sju euro i månaden tas ut av internet-användaren för rätten att fritt ladda ner musik och film. Intäkterna går sedan vidare till upphovsrättsinnehavarna.

Lästips:

Digital-tv ökar Berlusconis mediemakt
Italiens premiärminister får mer makt och mer pengar när Italien går över till digital-tv skriver Pernilla Ståhl i Sydsvenskan. I Italien har regeringen, ledd av Silvio Berlusconi, drivit på övergången från analog till digital tv. Den nya tekniken ger, enligt regeringen, fler kanaler, mer konkurrens och ökad pluralism. Men övergången till digital tv innebär också att familjen Berlusconi får mer pengar och större inflytande över tv-marknaden. Tv-bolaget Mediaset, som till stora delar ägs och styrs av premiärministern och hans familj, är den största aktören vad gäller digital markbunden television i Italien. Regeringen har anslagit runt 200 miljoner euro för att subventionera tittarnas införskaffande av mottagare. En av de främsta försäljarna av mottagare för digital-tv är solari.com som ägs av Paolo Berlusconi, bror till Silvio.

Berlusconis politiska karriär är, givetvis, inte bara ett uttryck för hans medieinnehav. Det framhåller också massmedieforskarna Monika Djerf-Pierre och Lennart Weibull i rapporten *Par Condicio? Politisk partiskhet i italienska medier*. De konstaterar att den italienska journalistiken

är politiserad. Objektivitet är inte något självklart journalistiskt ideal. De italienska tidningsläsarna och tv-tittarna är normalt skeptiska till mediebudskapen, skriver Djerf-Pierre och Weibull. Det italienska systemet inte bara fostrar "en kritisk reflexivitet i förhållande till politikerna och deras budskap, utan också till medierna och journalisterna".

Italiens mediepolitik är ett typexempel på en "sydeuropeisk polariserad pluralistisk modell". Medierna är partiska, men det finns en mångfald i partiskheten. Kanalerna på den statliga televisionen Rai delas exempelvis traditionellt upp mellan partierna. Politikerna har stort inflytande över tillsättningen av redaktörer. Berlusconi har kontroll även över den statliga televisionen. Frågan är om man kan tala om mångfald i partiskheten när en och samma part kontrollerar så stor del av den granskande makten.

Lagen *Par condicio*, som kom år 2000, syftar till att ge alla partier likvärdig uppmärksamhet i medierna, framför allt televisionen, månaden före ett val. Men lagen kan kringgås på olika sätt. Inför valet 2001 undvek exempelvis Mediaset att sända politiska program vilket innebar att man inte heller behövde ge motståndarsidan, center-vänsteralliansen, något större utrymme. Exemplet illustrerar Berlusconis dubbla roller som premiärminister och mediemogul - ett problem som inte blir mindre av övergången till digital tv.

Läs hela artikeln på

<http://sydsvenskan.se/kultur/article134175.ece>

Rapporten *Par Condicio? Politisk partiskhet i italienska medier* kan hämtas på

<http://www.sns.se/document/italien2005.pdf>

Podradiotips:

Vår grundade mening försöker varje vecka hålla ett kritiskt öga och öra på framför allt innehållet i medierna. Pratar också mycket om yttrandefrihetsfrågor och släpper fram mediekritiska lyssnare Nu finns äntligen SR P1:s mediemagasin att ladda ner som podradio-program till datorn, mp3-spelaren eller mobiltelefonen.

Prenumerera på <http://www.sr.se/cgi-bin/mall/index.asp?ProgramID=2332>